

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1973

N:o 22—23

Innehåll: Nr 22. Landskapslag om folkhälsoarbetet.
Nr 23. Landskapslag angående införande av landskapslagen om folkhälsoarbetet.

Nr 22.

LANDSKAPSLAG

om folkhälsoarbetet.

Föredragen för Republikens President den 4 maj 1973.

Utfärdad i Mariehamn den 10 maj 1973.

I enlighet med Ålands landstings¹⁾ beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Med folkhälsoarbetet avses i denna landskapslag verksamhet, som strävar till att upprätthålla och främja befolkningens hälsa och som i detta syfte är särskilt inriktad på den vård som rör den enskilda människans hälsa och hennes livsmiljö.

Angående den vård som berör livsmiljön och till denna vård ansluten verksamhet stadgas särskilt. I övrigt skall om folkhälsoarbetet gälla vad i denna lag är stadgat, såframt ej i annan lag eller i stadganden som är utfärdade med stöd av sådan är annorlunda föreskrivet.

2 kap.

Förvaltning.

2 §.

Den högsta ledningen av och tillsynen över folkhälsoarbetet samt övervakningen av denna lags verkställighet ankommer på landskapsstyrelsen, till de delar dessa förvaltningsuppgifter icke enligt

19 § självstyrelselagen för Åland är förbehållna rikets myndigheter.

För behandling av allmänna och vittbärande frågor angående folkhälsoarbetet kan tillsättas en rådgivande delegation, varom närmare stadgas i landskapsförordning.

3 §.

Kommun åligger att ordna folkhälsoarbetet på sätt i denna lag stadgas eller eljest föreskrives.

4 §.

För folkhälsoarbetet bildar hela landskapet ett distrikt, som förvaltas av ett kommunalförbund med samtliga kommuner som medlemmar. Enas icke kommunerna om grunderna för kommunalförbundets verksamhet, kan landskapsstyrelsen efter kommunernas hörande fastställa grundstadga för förbundet. Ändring av grundstadgan och samarbetsvillkoren kan ske, om minst tre fjärdedelar av kommunalförbundets medlemskommuner godkänt ändringen.

I 1 mom. nämnda kommunalförbund benämnes i denna lag kommunalförbundet.

Kommunalförbundet omhänderhar även de uppgifter, vilka ankommer på medlemskommunerna enligt andra lagar som gäller folkhälsoarbetet. Kommunalförbundet kan därutöver omhänderha den kommunala veterinärvården och andra kommunala uppgifter, som berör folkhälsoarbetet, vilkas ändamålsenliga skötsel fordrar samarbete

---

1) Framst. nr 42/1972.

Lagutsk. bet. nr 5/1972—73.

St. utsk. bet. nr 8 och 8a/1972—73.

mellan kommunerna. Sådana uppgifter kan landskapsstyrelsen jämväl, efter kommunernas hörande, ålägga kommunalförbundet inom de gränser 19 § självstyrelselagen för Åland stadgar.

I grundstadgan för kommunalförbundet fastställs antalet förbundsfullmäktige och deras röstetal i enlighet med vad därom är stadgat i landskapslagen om samarbete mellan kommuner (9/60).

5 §.

Kommunerna deltagar i kommunalförbundets årliga kostnader för folkhälsoarbetet sålunda, att nettokostnaderna, sedan i 24 § nämnt landskapsbidrag avdragits, fördelas mellan kommunerna i förhållande till envar kommuns skattörental under föregående år, minskat med den procentsats, enligt vilken kommunens bidrag med stöd av bärkraftsklassificeringen skulle beräknas i enlighet med rikets folkhälsolag. På sjömansinkomst beräknas antalet skattören sålunda att det av sjömansskatten till kommunen redovisade beloppet i mark multipliceras med talet tio.

6 §.

Kommunalförbundets förbundsstyrelse benämnes hälsovårdsstyrelse.

För handläggning av ärenden som berör den enskilda människans livsmiljö, särskilt allmänhygieniska och sanitära frågor, tillsätter förbundsfullmäktige en hälsonämnd för varje i grundstadgan fastställt övervakningsområde. Angående uppdelningen av ärendena mellan hälsovårdsstyrelsen och hälsonämnderna gäller vad därom föreskrives i det reglemente för folkhälsoarbetet varom stadgas i 18 §.

Vad i annan landskapslagstiftning är stadgat om hälsovårdsnämnd gäller, beroende på stadgandets innehåll och med beaktande av 2 mom., antingen hälsovårdsstyrelse eller hälsonämnd.

7 §.

Hälsovårdsstyrelsen består av en ordförande och minst sex ledamöter. Varje hälsonämnd består av minst sex medlemmar, av vilka minst en bör tillhöra hälsovårdsstyrelsen. Hälsonämnd bör vara så sammansatt att varje kommun inom övervakningsområdet är representerad i densamma. Valbar till hälsonämnd är för kommunala uppdrag i kommun inom nämndens övervakningsområde valbar invånare.

Hälsovårdsstyrelsens ordförande, viceordförande och medlemmar samt hälsonämnds medlemmar och personlig ersättare för envar av dem utses av förbundsfullmäktige för fyra år i sänder. Hälso-

nämnd utser inom sig ordförande och viceordförande för ett år i sänder.

8 §.

Tjänsteman vid landskapsstyrelsen, som har till uppgift att övervaka folkhälsoarbetet, är icke valbar till hälsovårdsstyrelsen eller hälsonämnd.

9 §.

Då landskapsstyrelsen det fordrar skall hälsovårdsstyrelsen eller hälsonämnd sammankallas i brådskande ordning för att handlägga uppgivet ärende. Vid detta sammanträde har av landskapsstyrelsen förordnade tjänstemän rätt att närvara samt att deltaga i diskussionen men icke i fattandet av beslut.

10 §.

Hälsovårdsstyrelsen är berättigad att för tjänstebruk erhålla nödiga uppgifter från landskapets, statens, församlings och kommuns myndigheter samt av alla dem som utför folkhälsoarbete, såvida icke av stadgandena om tystnadsplikt annat följer.

11 §.

Innehavare av tjänst vid kommunalförbundet äger rätt att inom ramen för sina tjänsteåligganden utföra inspektioner på platser där det finnes anledning att befara att sanitär risk eller olägenhet yppar sig. Om inspektion av bostäder gäller vad därom är särskilt stadgat.

12 §.

Hälsovårdsstyrelsen skall lämna landskapsstyrelsen, medicinalstyrelsen och länsstyrelsen uppgifter rörande folkhälsoarbetet inom distriktet samt kalenderårsvis, enligt av landskapsstyrelsen fastställt formulär, däröver uppgöra en årsberättelse, vilken senast i april månad efter verksamhetsåret skall sändas till nämnda myndigheter.

3 kap.

Folkhälsoarbetet.

13 §.

Såsom till folkhälsoarbetet hörande skyldigheter åligger det kommunalförbundet på sätt i förbundets verksamhetsplan närmare föreskrives:

1) att upprätthålla hälsovårdsrådgivning, till vilken hänföres hälsofostran, omfattande rådgivning om mödra- och barnavård och om

förebyggande av havandeskap samt allmänna hälsoundersökningar av befolkningen,

2) att ordna befolkningens sjukvård, till vilken hänföres läkarundersökning, av läkare given och övervakad vård, däri inbegripet hemsjukvård och medicinsk rehabilitering, samt förstahjälp inom landskapet,

3) att draga försorg om sjuktransporter, vilket dock icke innefattar skyldighet att anskaffa och underhålla andra fortskaffningsmedel än sjuktransportbilar,

4) att bedriva verksamhet för att bekämpa tandsjukdomar, till vilken hänföres upplysning och förebyggande verksamhet samt tandvård för befolkningen,

5) att upprätthålla skolhälsovården, till vilken hänföres elevernas hälsovård, övervakningen av de sanitära förhållandena i skolorna samt specialundersökningar på sätt angående sådan undersökning närmare stadgas, samt

6) att i envar skärgårdskommun upprätthålla minst en tjänst, vars innehavare det åligger att handha hälsovårdsuppgifter och vilken bör vara bosatt i kommunen. Med skärgårdskommun avses Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö kommuner.

Med befolkningen avses i denna lag de personer, som i enlighet med 9 § lagen om befolkningsböcker (FFS 141/69) har hemort i kommun i landskapet. Med persons bonings- och hemkommun avses den kommun där han enligt sagda lagrum har hemort.

14 §.

Kommunalförbundet upprätthåller en hälsocentral, vars funktioner efter behov kan förläggas till mottagningsfilialer eller ordnas med hjälp av rörliga verksamhetsenheter.

Kommunalförbundet kan med medicinalstyrelsens samtycke, överenskomma med arbetsgivare om att hälsocentralen ombesörjer arbetsgivarens åliggande hälsovård.

15 §.

Kommunalförbundet skall tillse, att vårdplatser finnes i tillräckligt antal för sådana patienter, som med beaktande av sjukdomens art samt behovet av vård och medicinsk rehabilitering eller med hänsyn till konvalescensgraden mest ändamålsenligt kan vårdas där, i den mån vårdplatser härför icke enligt därom träffat särskilt avtal kan reserveras på Ålands centralsjukhus.

16 §.

I hälsocentralens handlingar skall anteckning göras angående hälsotillståndet hos person, som

besöker hälsocentralens läkare eller annan mottagning eller hos vilken någon av hälsocentralens personal gör besök eller som intagits på vårdplats i hälsocentralen. Till sjukvårdsanstalt vid vilken patient vårdas skall på begäran översändas hälsocentralens uppgifter angående patienten. Har person flyttat till kommun i riket, överföres handlingarna rörande honom till vederbörande hälsovårdscentral på anhållan av denna.

Handlingar, vilka innehåller uppgifter om persons hälsotillstånd och vilka den som utövat privat läkar- eller tandläkarverksamhet kvarlämnar inom landskapet eller vilka tillhör privat sjukvårds- eller forskningsinrättning, som upphör med sin verksamhet där, skall mottagas av hälsocentralens arkiv för att där omhänderhas såsom ett fristående arkiv.

17 §.

Hälsovårdsstyrelsen skall årligen utarbeta en verksamhetsplan för det i 13 § avsedda folkhälsoarbetet att gälla för de närmast följande fem kalenderåren. Verksamhetsplanen skall, i enlighet med vad genom landskapsförordning stadgas, innehålla detaljerad redogörelse för omfattningen av kommunalförbundets folkhälsoarbete, verksamhetssätten samt anläggnings- och driftskostnaderna i anslutning till verksamheten. Verksamhetsplanen godkännes av förbundsfullmäktige och fastställs av landskapsstyrelsen efter medicinalstyrelsens hörande. Planen skall underställas landskapsstyrelsen inom tid som denna bestämmer.

Verksamhetsplanen skall fastställas oförändrad, likväl så, att däri kan göras justeringar av rättelsenatur. Strider verksamhetsplanen mot lag eller förordning eller är den annars oändamålsenlig, skall den återsändas för ny behandling.

Vid ändring av fastställd verksamhetsplan skall iakttagas vad i 1 och 2 mom. är stadgat om utarbetande, godkännande och fastställande av verksamhetsplan.

18 §.

I reglemente för folkhälsoarbetet skall närmare bestämmas om ordnandet av folkhälsoarbetets förvaltning i kommunalförbundet.

I reglementet skall upptagas utom annat bestämmelser om läkares vid hälsocentral skyldighet att lämna av polismyndighet begärd handräckning för utförande av rättsmedicinska undersökningar beträffande klinisk undersökning av levande person och yttre kroppsundersökning av avliden.

Reglementet och ändring av detsamma godkännes av förbundsfullmäktige och fastställs av landskapsstyrelsen och till den del det gäller på

rikets förvaltning ankommande uppgifter av medicinalstyrelsen. I fråga om fastställandet skall i tillämpliga delar iakttas vad i 17 § 2 mom. är stadgat.

19 §.

För hälsovårdstjänster, vilka det enligt 13 § åligger kommunalförbundet att utföra, uppbäres ej avgift av patienten. Genom landskapsförordning kan likväl bestämmas att av patient skall uppbäras ersättning för sjuktransport, vårdmaterial och hjälpmedel som anskaffats genom hälsocentralens försorg samt för uppehållet i hälsocentralen.

20 §.

Vårdas på hälsocentralens vårdplats patient, som har sin bonings- och hemkommun i riket, skall hälsovårdscentralen i denna kommun ersätta patientens sjukvård.

21 §.

Kostnaderna för undersökning och vård i hälsocentralen eller på dess vårdplatser av utlänning, som icke har i 13 § 2 mom. avsedd hemort i Finland, ersättes av ordinarie landskapsmedel.

22 §.

Har annat icke avtalats, skall beträffande i 20 och 21 §§ avsedd ersättning gälla vad därom i motsvarande fall är stadgat i riket.

23 §.

Har för i 13 § 1 mom. 5 punkten avsedd elev, som icke är invånare i någon av landskapets kommuner anordnats i nämnda lagrum avsedd specialundersökning, skall den hälsovårdscentral i riket som upprätthålles av elevens bonings- och hemkommun till hälsocentralen utgiva ersättning för undersökningen, inklusive av läkare eller specialläkare ordinerade laboratorie-, röntgen- och andra undersökningar, ävensom skäligen kostnader för elevens och eventuellt behövlig följeslagares resa.

4 kap.

Landskapsbidrag.

24 §.

För hälsocentralens nödiga anläggnings- och driftskostnader beviljar landskapsstyrelsen kommunalförbundet landskapsbidrag i enlighet med i riket gällande grunder för statsunderstöd för mot-

svarande ändamål och med beaktande av landskapets avskilda läge och särförhållanden samt rådande prisläge och befolkningens särskilda levnadsbetingelser.

Kommun, vars ekonomiska bärkraft är svag och för vilken de utgifter denna lag medför blir oskäligt betungande, beviljas av landskapsstyrelsen bidrag för dessa utgifter.

25 §.

Har personalens storlek icke fastställts i kommunalförbundets verksamhetsplan skall landskapsstyrelsen på anhållan giva förhandsbesked om de personalkostnader som kommer att godkännas såsom berättigande till landskapsbidrag.

Har i fråga om personalens avlöning eller övriga ekonomiska förmåner avvikelser gjorts från de i 24 § nämnda grunderna, kan landskapsstyrelsen besluta, att landskapsbidraget helt eller delvis förvägras i fråga om den avlöning eller de övriga ekonomiska förmåner, beträffande vilka avvikelser gjorts.

26 §.

Innan lokaliteter för hälsocentralen, som förutsättes i verksamhetsplanen, bygges eller väsentligt ändras eller utvidgas, skall byggnads-, ändrings- eller utvidgningsplanen underställas landskapsstyrelsen för godkännande.

27 §.

Förutsättning för erläggande av landskapsbidrag för anläggningskostnader är, att landskapsstyrelsen på ansökan, som gjorts innan grundläggningsarbetena eller grundanskaffningarna inletts, godkänt kostnaderna såsom grund för landskapsbidrag.

Vad i 1 mom. är stadgat gäller, då fråga är om byggande av nya lokaliteter för hälsocentralen eller om fullständig grundreparation av dess gamla lokaliteter, även beviljande av landskapsbidrag för dessa lokaliteters driftskostnader.

Då vägande skäl föreligger, kan landskapsstyrelsen bevilja landskapsbidrag att helt eller delvis erläggas för grundläggningsarbeten eller grundanskaffningar i fråga om lokaliteter för hälsocentralen, som ingår i verksamhetsplanen, oaktat arbetena eller anskaffningarna inletts innan de godkänts.

28 §.

Efter det landskapsstyrelsen godkänt de i 27 § avsedda grundläggningsarbetena och grundanskaffningarna utbetalas förskott på landskaps-

bidraget allteftersom grundläggningsarbetena eller grundanskaffningarna framskrider. Landskapsbidraget erlägges slutligt efter det arbetena eller anskaffningarna slutförts.

29 §.

Landskapsbidraget för driftskostnader erlägges årligen i efterskott. Av landskapsbidraget erlägges likväl månatligen i förskott en tolfedel av totalbeloppet av det för föregående år uträknade landskapsbidraget. På synnerliga skäl kan landskapsstyrelsen bestämma förskottet till ett större eller mindre belopp.

Under hälsocentralens första verksamhetsår bestämmes förskottet på landskapsbidraget enligt uppskattning.

5 kap.

Särskilda stadganden.

30 §.

Hälsocentralens lokalteter får ej tagas i bruk, förrän landskapsstyrelsen godkänt dem för ändamålet och, såvida fråga är om vårdplatser, fastställt dessas antal.

31 §.

I enlighet med landskapsstyrelsens anvisningar skall kommunalförbundet förordna tjänsteinnehavare som utför folkhälsoarbete att delta i kompletterande utbildning som rör hans område.

32 §.

Medlem av hälsovårdsstyrelsen eller hälsonämnd eller dessa underställd person i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande får icke utan tillstånd yppa enskild hemlighet eller familjs hemlighet, som de på grund av sin ställning fått kännedom om.

Den som bryter mot tystnadsplikten skall straffas med böter eller med fängelse i högst sex månader, om icke strängare straff är stadgat i annan lag. Allmän åklagare får icke väcka åtal, om ej målsäganden anmält brottet till åtal.

33 §.

Såframt i hälsocentralens verksamhet icke iakttages gällande stadganden eller bestämmelser eller fastställd verksamhetsplan eller om i verksamheten yppar sig missförhållanden och rättelse icke inom förelagd tid har skett, kan landskapsstyrelsen avbryta erläggandet av landskapsbidraget eller inställa utbetalningen av förskott på detsamma.

Angående medicinalstyrelsens rätt att helt eller delvis avbryta verksamheten vid hälsocentralen gäller vad därom i riket är stadgat.

34 §.

Överlåtes hälsocentralen tillhörig fast eller lös egendom, vars anskaffningskostnader helt eller delvis finansierats med landskapets medel, till annan ägare på annat sätt än med stöd av landskapslagen angående införande av landskapslagen om folkhälsoarbetet (23/73) eller upphör användningen av egendomen för i denna lag avsedd verksamhet eller ändras användningsändamålet så, att landskapsstyrelsen icke kan godkänna verksamheten såsom sådan verksamhet som avses i denna lag, kan landskapsstyrelsen besluta, att nämnda egendom inlöses till landskapet till ett av landskapsstyrelsen uppskattat skäligt pris. Erlagt landskapsbidrag skall härvid anses utgöra betalning för en motsvarande del av inlösningspriset. Beslutet skall fattas och delgivas inom ett år efter det kommunalförbundet underrättat landskapsstyrelsen om förändringen eller landskapsstyrelsen konstaterat förändringen och underrättat kommunalförbundet därom.

Har landskapsstyrelsen givit sitt samtycke till i 1 mom. nämnd förändring, föreligger icke inlösningsrätt. Till landskapet skall härvid likväl erläggas en så stor del av egendomens värde, som motsvarar den proportionella andel som beloppet av de med landskapsmedel finansierade kostnaderna utgör av anläggningskostnaderna, såframt landskapsstyrelsen icke helt eller delvis beviljar befrielse härifrån.

Sker i 1 mom. avsedd överlåtelse till kommun eller till annat kommunalförbund, som erhåller landskapsbidrag för motsvarande anläggningskostnader, kan detta landskapsbidrag och det belopp som enligt 2 mom. skall erläggas till landskapet kvittas till den del beloppen täcker varandra.

35 §.

Värdet av i 34 § nämnd egendom fastställes i fråga om områden, byggnader och lösöre i dessa genom uppskattning av anskaffningskostnaderna vid tidpunkten för värderingen och genom avdrag av skälig minskning i värde och bruksvärde.

Egendomens värde och den ersättning som skall erläggas fastställes av en kommission, som består av en av landskapsstyrelsen förordnad ordförande och fyra andra medlemmar. Av sistnämnda medlemmar utser landskapsstyrelsen två och kommunalförbundet två.

36 §.

Hälsocentralen tillhörig fast eller lös egendom, vars anskaffningskostnader helt eller delvis finansierats med landskapets medel, skall vara brandförsäkrad till sitt fulla värde.

37 §.

I hälsovårdsstyrelsens och hälsonämnds beslut sökes ändring genom besvär hos länsstyrelsen inom trettio dagar efter delfäendet.

Vad i 1 mom. är stadgat äger ej tillämpning, såframt i lag eller förordning angående ändringssökande är annorlunda stadgat eller såframt ändringssökande är förbjudet, ej heller om hälsonämnds beslut med tillämpning av landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) kan underställas hälsovårdsstyrelsen för prövning.

I beslut, som fattats av i 35 § avsedd kommission, får ändring sökas genom besvär hos länsstyrelsen inom trettio dagar efter delfäendet.

Om ändringssökande i länsstyrelsens beslut är särskilt stadgat.

38 §.

Hälsovårdsstyrelsens eller hälsonämnds beslut kan verkställas, innan det vunnit laga kraft, på sätt i 131 § landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland är stadgat. Utan hinder av sagda stadgande kan beslut oaktat ändringssökande verkställas, om det till sin art är sådant, att det bör verkställas utan dröjsmål, eller

om beslutets ikraftträdande av sanitära skäl icke kan uppskjutas och hälsovårdsstyrelsen eller hälsonämnden förordnat, att beslutet omedelbart skall verkställas.

39 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

40 §.

Om ikraftträdandet av denna lag stadgas i landskapslagen angående införande av landskapslagen om folkhälsoarbetet.

Då denna lag träder i kraft upphäves landskapslagarna av den 14 september 1945 om den allmänna läkarvården i landskapet Åland (19/45), om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland (20/45), om kommunala rådgivningsbyråer för mödra- och barnavård i landskapet Åland (22/45) samt om kommunala barnmorskor i landskapet Åland (21/45), landskapslagen den 20 mars 1949 om berättigande för landskommun i landskapet Åland att förena kommunala hälsosystem- och barnmorskebefattningarna (12/49) ävensom 7—9, 86 och 87 §§ landskapslagen den 25 juli 1967 om hälsovården (36/67), landskapslagen den 2 juli 1953 om läkarbefattning vid folkskolorna i landskapet Åland (21/53) och landskapslagen den 20 juli 1960 om tandvård i folkskolorna (21/60), samtliga jämte i dem senare vidtagna ändringar.

Mariehamn, den 22 januari 1973.

På landstingets vägnar:

Folke Woivalin
talman

Nils Dahlmán
vicetalman

Olof Jansson
vicetalman.

Nr 23.

LANDSKAPSLAG

angående införande av landskapslagen om folkhälsoarbetet.

Föredragen för Republikens President den 4 maj 1973.

Utfärdad i Mariehamn den 10 maj 1973.

I enlighet med Alands landstings¹⁾ beslut stadgas:

1 §.

Landskapslagen den 10 maj 1973 om folkhälsoarbetet (22/73), som i denna lag benämnes folkhälsolagen, träder i kraft den 1 juni 1973 med nedan stadgade undantag.

I 4 § folkhälsolagen avsett kommunalförbund benämnes i denna lag kommunalförbundet.

2 §.

Kommunalförbundet skall bildas redan innan folkhälsolagen träder i kraft. Kommunalförbundets hälsocentral begynner med sin verksamhet omedelbart vid folkhälsolagens ikraftträdande. Såvitt den i 17 § avsedda verksamhetsplanen icke därförinnan blivit fastställd, utför hälsocentralen till dess planen blir fastställd till folkhälsoarbetet hörande funktioner i samma omfattning som före ikraftträdandet av sagda lag.

Reglementen och instruktioner, vilka fastställts eller godkänts med stöd av stadgandena som upphävts genom folkhälsolagen, skall, till den del de icke står i strid med stadgandena i sagda lag, iakttagas till dess nya föreskrifter i stadgad ordning utfärdats.

3 §.

I 13 § 1 mom. 2 punkten folkhälsolagen avsedd sjukvård är efter utgången av år 1979 avgiftsfri på sätt i 19 § samma lag är stadgat. Därförinnan kan av patient uppbäras avgift och ersättning i enlighet med vad i riket är stadgat om dylika avgifter och ersättningar.

Efter det folkhälsolagen trätt i kraft är sådan tandvård, som avses i dess 13 § 1 mom. 4 punkten, för de invånare i landskapets kommuner vilka icke

fyllt 17 år, avgiftsfri på sätt i 19 § sagda lag är stadgat.

Beträffande avgiftsfri tandvård för andra än i 2 mom. nämnda invånare i landskapet skall gälla vad därom i riket är stadgat.

4 §.

Om icke av kommunalförbundets verksamhetsplan annat följer skall för i folkhälsolagen avsedd verksamhet användas byggnader, lokaliteter och lösöre, som före denna lags ikraftträdande varit i motsvarande bruk. Detta gäller även i 8 och 12 §§ landskapslagen om kommunala rådgivningsbyråer för mödra- och barnavård i landskapet Åland avsedd inredning och utrustning.

Överlåtes i 1 mom. nämnd egendom till kommunalförbundet skall i tillämpliga delar gälla vad i 6 § lagen den 28 januari 1972 angående införande av folkhälsolagen (FFS 67/72) är stadgat.

5 §.

Såsom hälsocentrals lokaliteter får, utan att i 30 § folkhälsolagen avsett godkännande utverkas, användas lokaliteter, vilka före folkhälsolagens ikraftträdande använts för motsvarande ändamål.

6 §.

I samband med inrättandet av hälsocentralen indrages de läkar- och tandläkartjänster samt tjänster för utövare av sjukvårdsyrke ävensom övriga tjänster hos kommun eller kommunalförbund, vilkas innehavare är verksamma på folkhälsoarbetets område. Ordinarie tjänsteinnehavare och tillfällig tjänsteinnehavare, som står i tjänsteförhållande av varaktig natur, överföres från tjänst som indrages till motsvarande tjänst i hälsocentralen, likväl så, att kommunal hälsosyster och kommunal barnmorska överföres till hälsovårdartjänst, som inrättas. Likaledes överföres sådan arbetstagare i arbetsavtalsförhållande av varaktig natur, som är verksam inom folkhälsoarbetet, till

1) Framst. nr 42/1972.

Lagutsk. bet. nr 5/1972—73.

St. utsk. bet. nr 8 och 8a/1972—73.

anställning i motsvarande arbetsavtalsförhållande i hälsocentralens tjänst.

Angående kommunal hälsosyster-barnmorskas, hälsosysters och barnmorskas kompetens att efter folkhälsolagens ikraftträdande omhänderha hälsovårdaruppgifter gäller vad därom i motsvarande fall är stadgat i riket.

Kommunal hälsosyster och kommunal barnmorska, som vid folkhälsolagens ikraftträdande är i tjänst och som på sätt som förutsättes i landskapslagen den 16 april 1964 angående ändring av landskapslagen om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland (12/64) eller landskapslagen av samma dag angående ändring av landskapslagen om kommunala barnmorskor i landskapet Åland (11/64), bibehållit sin rätt till löne- och naturaförmåner, semester och sjukledighet samt pension, som tillkom henne enligt tidigare gällande stadganden, är fortfarande berättigad till sagda förmåner, om hon inom sex månader från folkhälsolagens ikraftträdande bevisligen meddelar hälsovårdsstyrelsen att hon så önskar.

Den som blivit överförd på sätt som avses i 1 mom. har rätt att erhålla till tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet anslutna förmåner så, att de icke är ofördelaktigare än de motsvarande förmåner, vilka tillkom vederbörande enligt det tidigare tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet.

Vad i riket är stadgat angående den avlöning för hälsovårdare, som skall utgöra grund för statsbidrag, skall även äga tillämpning beträffande hälsovårdarens avlöning som grund för landskapsbidraget.

Angående läkares och tandläkares vid hälsocentralen avlöning gäller vad därom i riket är stadgat.

7 §.

Sådan enligt 6 § överförd tjänsteinnehavare, vars rätt till pension bestämts enligt samma stadganden som i fråga om personer i tjänsteförhållande till landskapet, tillkommer, medan han är i kommunalförbundets tjänst, rätt till pensionsskydd av kommunala pensionsanstalten i enlighet med de grunder, vilka angående hans pensionsskydd var gällande vid tidpunkten för folkhälsolagens ikraftträdande, om han inom ett år från sagda lags ikraftträdande skriftligen meddelar hälsovårdsstyrelsen att han så önskar. Den som icke gjort sådan anmälan har rätt att för pension på grund av tjänsteförhållandet till kommunalförbundet utöver tiden i kommunalförbundets tjänst enligt samma grunder tillgodoräkna sig även den tid som vid folkhälsolagens ikraftträdande enligt för honom gällande stadganden skulle ha tillgodoräknats

honom såsom till pension berättigande tjänstgöringstid för hans pension på grund av den indragna tjänsten. Med ovan avsedd tjänstgöring jämställs härvid sådan annan tjänstgöring, som landskapsstyrelsen enligt prövning godkänt såsom tjänstgöring som får tillgodoräknas för landskaps-pension.

Kommunala pensionsanstalten erhåller av landskapets medel ersättning för den del av pension, som erlagts till i 1 mom. avsedd person, eller av familjepension efter honom, som motsvarar den proportion i vilken den tjänstgöringstid, som enligt 1 mom. skall tillgodoräknas för pension, står till hela den tjänstgöringstid som berättigar till pension, likväl icke till den del, i fråga om vilken landskapsunderstöd enligt därom gällande stadganden icke utgått för utgifterna för den pensionsgrundande avlöningen. Ersättningen kan, om så överenskommes, uppskattas och erläggas på en gång.

Vad i 1 och 2 mom. är stadgat tillämpas även på stads- och kommunalläkare, för vars avlöning kommun eller kommunalförbund erhållit landskapsunderstöd.

Såframt tjänsteinnehavare eller arbetstagare, som överförts till kommunalförbundets tjänst, med stöd av 16 § 1 mom. rikets lag om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (FFS 202/64) eller annat stadgande eller annan bestämmelse äger rätt till pension enligt ifrågasvarande kommuns eller kommunalförbunds pensionsstadga, bibehåller han denna rätt till pension även under den tid han är i kommunalförbundets tjänst. Kommunalförbundet har rätt att erhålla landskapsbidrag i enlighet med vad som för ifrågasvarande persons pensionskostnader borde ha erlagts i landskapsbidrag till den kommun eller det kommunalförbund, från vars tjänst han blivit överförd.

8 §.

Till tjänsteinnehavare, som överförts till tjänstgöring hos kommunalförbundet, skall, medan han tjänstgör där eller är pensionerad därifrån, av pension som möjligen tillkommer honom från hans tidigare tjänst på grund av att denna indragits, erläggas blott den del som överstiger hans avlöning i den nya tjänsten eller pensionen på grund av denna.

Tjänsteinnehavare, som utan giltig orsak vägrar att övergå till tjänstgöring hos kommunalförbundet, är icke före uppnådd pensionsålder berättigad till pension, som möjligen tillkommer honom från hans tidigare tjänst, på grund av att denna indragits, ej heller till lön på indragningsstat.

9 §.

Har tjänsteinnehavare eller arbetstagare, som blivit överförd i enlighet med 6 §, icke erhållit vederbörlig semester under det år, vid vars utgång överföringen sker, har han rätt att under tjänstgöringen hos kommunalförbundet erhålla semester åtminstone enligt samma grunder som före överföringen.

Semesterlönen eller semesterersättningen utgår härvid till honom i enlighet med den avlöning som tillkommer honom i kommunalförbundets tjänst. Kommunalförbundet har för de härav föranledda utgifterna rätt till ersättning av den kommun eller det kommunalförbund, från vars tjänst han blivit överförd, likväl endast till den del det landskapsbidrag, som erlægges åt förstnämnda kommunalförbund för sagda semesterlön eller semesterersättning, icke täcker dem.

10 §.

Tjänsteinnehavare eller arbetstagare, som överförts till kommunalförbundets tjänst, skall även under de följande tjänstgöringsåren där givas minst lika lång semester som han skulle ha åtnjutit i den tidigare anställningen enligt de grunder, vilka var i kraft före överföringen. Av utgifterna för den semesterlön eller semesterersättning, som utgår det första kalenderåret efter överföringen ersättes av den kommuns eller det kommunalförbunds medel, från vars tjänst vederbörande blivit

överförd, en så stor del som motsvarar den tid, under vilken han av den till semester berättigande tjänstgöringstiden varit i sistnämnda kommuns eller kommunalförbunds tjänst, likväl med iakttagande av vad som stadgas i 9 § 2 mom.

11 §.

I fråga om de funktioner, för vilka kommun före folkhälsolagens ikraftträdande icke erhållit förskott på landskapsbidrag, ges sådant under hälsocentralens första verksamhetsår till ett belopp av en femtedel av det förskott som beviljas enligt 29 § folkhälsolagen, och under det följande året till ett belopp av två femtedelar och så vidare årligen förhöjt med en femtedel till dess förskottet är sådant som avses i sagda 29 §.

12 §.

Då hälsocentralen inleder sin verksamhet överföres till dess arkiv vederbörande kommunal- eller stadsläkare samt rådgivningsbyråers för mödra- och barnavård patientkort och sjukberättelser ävensom motsvarande arkiv rörande befolkningens hälsotillstånd.

13 §.

Medlemmar i hälsovårdsstyrelsen och hälsönämnderna väljes första gången för tiden från och med den 1 juni 1973 till och med den 31 december 1975.

Mariehamn, den 22 januari 1973.

På landstingets vägnar:

Folke Woivalin
talman

Nils Dahlmán
vicetalman

Olof Jansson
vicetalman

Nr 22—23, utgiven från tryckeriet den 18 maj 1973.
Mariehamn 1973. Ålands Tidnings-Tryckeri Ab.